

KAVRAMSAL OLARAK KADINA KARŞI ŞİDDET/CİNSEL ŞİDDET VE TÜRK CEZA HUKUKUNDA CİNSEL SALDIRI SUÇUNUN GENEL DEĞERLENDİRMESİ^a

THE NOTION “VIOLENCE” AGAINST WOMEN/SEXUAL VIOLENCE AND A GENERAL ASSESSMENT OF THE CRIME OF SEXUAL VIOLENCE WITHIN THE CONTEXT OF THE TURKISH CRIMINAL LAW

Özlem Yenerer Çakmut^b

ÖZ

Şiddet, özellikle de kadına ve çocuğa yönelmiş şiddet Türkiye’de artarak devam etmektedir. Adliyeye yansıyan olaylar buz dağının görünen kısmıdır ve küçük bir bölümünü oluşturmaktadır. Özellikle evlilik içi yaşanan şiddet olayları büyük oranda gizli kalmakta gün yüzüne çıkmamaktadır.

Şiddet, özellikle de kadına ve çocuğa yönelmiş şiddet Türkiye’de artarak devam etmektedir. Adliyeye yansıyan olaylar buz dağının görünen kısmıdır ve küçük bir bölümünü oluşturmaktadır. Özellikle evlilik içi yaşanan şiddet olayları büyük oranda gizli kalmakta gün yüzüne çıkmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kadına karşı şiddet, kadına karşı cinsel şiddet, Türk Ceza Hukuku, Türk Ceza Kanunu, cinsel saldırı suçu

ABSTRACT

Violence, targeting particularly women and children, prevail in Turkey at an ever-increasing rate. The incidents of violence which are subjected to prosecution are just the tip of the iceberg. The cases of domestic violence are, to a large extent, kept as a family secret and those who are responsible often go unpunished.

Both the Turkish Penal Code and the other relevant legal regulations include provisions regarding the issue of violence. However, the fact that such provisions exist in the Penal Code and legal regulations does not prevent such incidents from taking place. Neither does the aggravation of penalties prove effective in that respect. The fundamental solution of the problem requires the raising of public awareness and the internalization of the principle that women should be respected as human beings and first-class citizens in their own rights.

Keywords: Violence against women, sexual violence against women, Turkish Criminal Law, Turkish Penal Code, the crime of sexual violence

^a 22.11.2017 Tarihinde Marmara Üniversitesi Ekonomik ve Sosyal Alanda Kadın Çalışmaları Uygulama Ve Araştırma Merkezi tarafından İstanbul’da gerçekleştirilen Kadına Yönelik Şiddetin Anatomisi: Olgu, Sebepler ve Çözümler Sempozyumu’nda sunulan tebliğ metninin gözden geçirilmiş halidir.

^b Prof. Dr., Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Ana Bilim Dalı, ozlem.cakmut@ozyegin.edu.tr

I.GİRİŞ

Gerek ulusal ve gerekse uluslararası düzenlemelerde insanların, insan olmaları nedeniyle onurlu oldukları, doğuştan hak ve özgürlüklere sahip buldukları, eşit bireyler olarak birbirleri arasında ayırım yapılamayacağı ifade edilmektedir.

Hal böyle olmakla birlikte maalesef yaşadığımız dünyada insanlar arasında etnik, dini, kültürel, ekonomik, cinsiyetçi ve daha birçok hususa dayalı olarak farklılıklar gözetilmekte, bir grup diğeri tarafından hor görülüp aşağılanmakta, haklarını kullanamaz hale getirilmektedir. Bu durumu gerçekleştirme aracı olarak ise çoğu zaman şiddet kullanılmaktadır. Özellikle kadınlar ve çocuklar şiddetin odak noktasındadır.

Kadınlara yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet ayrımcılığının sonucu olarak onların aşağılanması ve toplum dışına itilmesinin sağlanmasının aracı olarak görülmektedir. Kadınlara uygulanan şiddet, insan hakkının ihlalidir. İnsan hakkı ihlali olması sebebiyle maddi ve manevi bütünlük hakkı, kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı, ifade özgürlüğü ve evleneceği kişiyi seçme hakkı gibi hakları ihlal etmektedir. Şiddet, işkenceye, zalimane, insanlık dışı ve onur kırıcı muameleye kadar varan hareketlere yol açabilmektedir ve yaşam hakkının ihlaline kadar gidebilmektedir (Kadıköy Belediyesi, İnsanca Yaşam Projesi, 2015).

Tebliğ konumuz kavramsal olarak kadına karşı şiddet-cinsel şiddet ve Türk Ceza Kanunu'nda yer alan cinsel saldırı suçuna ilişkin genel bir değerlendirme olduğu için konuyu kadın ve cinsel şiddet merkezli inceleyeceğimizi ifade etmek isterim.

2. KAVRAMSAL OLARAK ŞİDDET VE CİNSEL ŞİDDET

Kelime anlamı itibarıyla *şiddet*, *karşıt görüşte olanlara kaba kuvvet kullanma, bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğlilik, sertlik, kaba güç* olarak tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu, 2015).

20 Aralık 1993 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda oylamaya dahi başvurulmadan kabul edilen *Kadınlara Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Bildirge* m. 1'e göre; "*Kadınlara yönelik şiddet, ister kamusal ister özel hayatta olsun bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya özgürlükten keyfi olarak yoksun bırakma dahil olmak üzere, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar veya acı verme sonucu doğuran veya bu sonucu doğurması muhtemel olan, cinsiyete dayalı her türlü şiddet eylemi anlamına gelir.*" (İstanbul Bilgi Üniversitesi, İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, 2015).

Bildirge'nin 2.maddesine göre; "*Kadınlara yönelik şiddetin, bunlarla sınırlı olmaksızın aşağıdakileri içerir biçimde anlaşılması gerekir: (a) Dayak ve hırpalama, ev halkına dahil olan kız çocuklarının cinsel suistimali, drahoma bağlantılı şiddet, evlilik içi tecavüz, kadın cinsel organını sakatlama veya kadına zarar veren diğer geleneksel uygulamalar; eş haricinde (ev halkına dahil) kişilerce uygulanan şiddet, sömürüyle bağlantılı şiddet dahil olmak üzere aile içinde meydana gelen fiziksel, cinsel veya psikolojik şiddet; (b) Tecavüz, cinsel suistimal, iş yerinde, eğitim kurumlarında veya diğer yerlerde meydana gelen cinsel taciz ve sindirme, kadın ticareti ve fahişeliğe zorlama dahil olmak üzere genel olarak toplum içinde meydana gelen şiddet; (c) Nerede olursa olsun devlet tarafından işlenen veya göz yumulan fiziksel, cinsel veya psikolojik şiddet.*" (İstanbul Bilgi Üniversitesi, İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi, 2015)de bu kapsamda değerlendirilmelidir.

Öte yandan Dünya Sağlık Örgütü de eşlerin uyguladığı şiddeti, yakın bir ilişkide fiziksel, psikolojik ya da cinsel hasara yol açan her tür davranış olarak tanımlamıştır. Bunların içinde;

- Tokat atma, vurma, tekmeleme ve dövme gibi fiziksel saldırı fiilleri,
- Sindirme, sürekli küçük düşürme ve aşağılama gibi psikolojik taciz,
- Cinsel ilişkiye zorlama ve öteki cinsel zor kullanma biçimleri,
- Bir kimseyi ailesinden ve arkadaşlarından uzaklaştırma, hareketlerini gözleme ve bilgi ya da yardıma ulaşmasını kısıtlama,

gibi çeşitli kontrol edici davranışların yer aldığı ifade edilmiştir (Kadıköy Belediyesi, İnsanca Yaşam Projesi, 2015).

Türk Ceza Kanunu'nda cebir ve şiddete yönelik cezalandırıcı düzenlemeler bulunmakta. Bu anlamda cinsiyet farkı gözetilmeksizin cebir ve şiddet yoluyla kişilerin haklarının ihlali durumunda fiilin fail veya failleri öngörülen cezalara çarptırılmaktadır. Kanunda yer alan düzenlemeler genel niteliktedir ve somut olay ilgili normu ihlal ettiği takdirde herkes için bağlayıcı hüküm failler hakkında da uygulanmaktadır.

Vücuda yönelik meydana getirilen şiddet fiilleri Türk Ceza Kanunu tarafından yaptırıma tabi kılınırken cinsel şiddete yönelik fiiller de cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar başlığı altında düzenlenmiştir.

Kavramı ortaya koymak bakımından müracaat edebileceğimiz düzenleme aile içi yaşanan şiddette kadına karşı gerçekleştirilen fiiller bakımından etkin koruma sağlamak

amacıyla yapılan ilk hukuki düzenleme olan 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun (1998)' dur. Bu Kanun 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun (2012) ile yürürlükten kaldırılmıştır. 6284 Sayılı Kanun ile koruma sağlanmaya çalışılan "Kadın" kavramının kapsamı ve alınması öngörülen tedbirler genişletilmiştir.

Nitekim 6284 sayılı Kanun m.1'e göre; "*Bu Kanunun amacı; şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemek*" olarak ifade edilmiştir.

6284 Sayılı Kanun m.2/1-d'de, "*Şiddet: Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfi engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranışı*" olarak tanımlanırken aynı maddenin ç) bendinde "*Kadına yönelik şiddet: Kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya kadınları etkileyen cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile kadının insan hakları ihlaline yol açan ve bu Kanunda şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranışı*" olarak ifade edilmiştir.

Kadına yönelik şiddet, pek çok uluslararası belgede de kendisine yer bulmuştur. En önemlilerine kısaca göz atacak olursak : 1.Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, 2.Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi'nin 19 No.lu Tavsiye Kararı, 3.Pekin 4. Dünya Kadın Konferansı Eylem Platformu, 4.Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Bildirge, 5.Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi Ek İhtiyari Protokolü, 6.Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi. (Düvenci, 2004).

Ayrıca 1949 tarihli Savaş Zamanında Sivillerin Korunmasına Dair 4. No.lu Cenevre Sözleşmesi, Kadınların ve Çocukların Silahlı Çatışmada ve Olağanüstü Durumlarda Korunmasına Dair Bildirge, İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı ya da Onur Kırıcı Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme gibi uluslararası ve bölgesel düzenlemeler de bulunmaktadır. (Düvenci, 2004).

Cinsel şiddet kavramına bakacak olursak; *kim tarafından gerçekleştirildiği önem taşımaksızın, kişinin, istemi dışında, cinsel amaçlı olarak, kendisine yöneltilen her türlü cinsel davranış (söz veya eylem) cinsel şiddet olarak ifade edilmektedir.* (Karinca, 2011) Bu eylemin kadına karşı gerçekleştirilmesi ise *kadına karşı cinsel şiddettir.*

Kadınlara Yönelik Ayrımcılığın Önlenmesi Komitesi'ne göre, kadınlara yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, "*bir kadına sırf kadın olduğu için yöneltilen ya da oransız bir şekilde kadınları etkileyen*" şiddettir. (Kadıköy Belediyesi, İnsanca Yaşam Projesi, 2015).

Kocası veya bir başkası tarafından kadının arzusu dışında ve/veya istemediği biçimlerde cinsel ilişkiye zorlanması başta olmak üzere, cinsel organlara zarar verilmesi, çocuk doğurmaya/doğurmamaya veya kürtaja zorlanması, akrabalarıyla cinsel ilişkiye girmeye mecbur bırakılması veya onlar tarafından tacize katlanmak zorunda kalması, fuhuşa zorlanması, zorla evlendirilmesi, telefon, mektup vb. iletişim araçlarıyla sözlü, yazılı veya hareketlerle cinsel içerik taşıyan mesajlar verilerek rahatsızlık verici davranışlara katlanmak zorunda bırakılması cinsel şiddet çeşitlerindedir (Karinca, 2011; Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, t.y.).

Cinsel şiddet, Türk Ceza Kanunu'nda tanımlanmış değildir. Cinsel şiddet, çoğu zaman kadına yönelik diğer şiddet biçimleriyle birlikte, kadını baskı altında tutmaya yönelik, evrensel bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Cinsel özgürlüğe karşı işlenen suçlar, en yaygın toplumsal sorunlardan birisi olduğu halde, bu şiddet biçimi, yaygınlığı ile orantılı bir biçimde ceza yargılamasının konusu olamamaktadır. (Düvenci, 2004).

3. TÜRK CEZA KANUNU'NDA CİNSEL SALDIRI SUÇU VE DÜZENLEMELERE GENEL BAKIŞ

Türk Ceza Kanunu, Kişilere Karşı Suçların Düzenlendiği İkinci Kısımın "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar" başlıklı Altıncı Bölümünde kişilerin bedenleri üzerinde, rızaları dışında cinsel davranışlarda bulunulmasını suç saymış ve yaptırımı tabi kılmıştır. "Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar", Cinsel saldırı m. 102, Çocukların cinsel istismarı m.103, Reşit olmayanla cinsel ilişki m.104 ve Cinsel taciz m.105. olarak düzenlenmiştir.

Tebliğ konumuz nedeniyle ele alacağımız ve genel değerlendirmesini yapacağımız suç TCK m.102'de düzenlenmiş bulunan *Cinsel Saldırı* suçudur. Adı geçen suça ilişkin düzenleme şu şekildedir:

Cinsel saldırı

MADDE 102. – (1) *Cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığını ihlâl eden kişi, mağdurun şikâyeti üzerine, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel davranışın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir. (Asliye Ceza)*

(2) *Fülin vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on iki yıldan az*

olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Bu fiilin eşe karşı işlenmesi hâlinde, soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikâyetine bağlıdır. (Ağır Ceza)

(3) Suçun;

- Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,
- Kamu görevinin, vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,
- Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş, evlat edinen veya evlatlık tarafından,
- Silahla veya birden fazla kişi tarafından birlikte,
- İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,

işlenmesi hâlinde, yukarıdaki fıkralara göre verilen cezalar yarı oranında artırılır.

(4) Cinsel saldırı için başvurulmuş cebir ve şiddetin kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olması hâlinde, ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır.

(5) Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur. (Ağır Ceza)

Cinsellik günümüzde bir özgürlük sorunu olarak ele alınmaktadır. Bu durum cinselliğin genel ahlak anlayışı olduğu düşüncesinden uzaklaşıldığının bir göstergesidir. Gerçekten de günümüzde cinsel suçlarla korunan hukuksal yarar cinsel tercihin kişi tarafından özgür ve serbestçe belirlenmesi olarak ortaya konulmaktadır (Tezcan, Erdem ve Önok, 2015, s. 343; Koca ve Üzülmmez, 2015, s. 282). Bu gelişim nedeniyle cinsel özgürlüğe karşı suçların Türk Ceza Kanunu'nda "Kişilere Karşı Suçlar" kısmında yer alması bireyin ön plana çıkartılması nedeniyle olumlu olmakla birlikte suçların düzenlendiği bölüm başlığının *Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar* olarak belirlenmesi yerinde değildir. Çünkü belirtilen suçlarla cinsel özgürlük ihlal edilmektedir. *Dokunulmazlık ve cinsel özgürlük* aynı anlama gelen kavramlar değildir. Dokunulmazlığın korunduğunun ifade edilmesi korunan hukuki değer bakımından bireyin beden bütünlüğünün esas alındığı izlenimini vermektedir ki bu durum asıl olması gerekeni arka plana atmaktadır. Üstelik dokunulmazlığın asıl hukuki değer olarak korunduğu suç tipleri yaralama suçları olarak Kanun'da düzenlenmiştir. Dolayısıyla cinsel suçlar bakımından asıl korunan hukuki değer cinsel özgürlüktür. Nitekim öğretilerde de genel olarak cinsel özgürlüğün cinsel saldırı suçları bakımından korunan hukuki değer olduğu özellikle belirtilmektedir. (Yokuş Sevik, 2005, s.

246; Kartal, 2013, s. 95; Artuk, Gökçen ve Yenidünya, 2015, s. 282; Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır, 2016, s. 211; Koca ve Üzülmmez, 2015, s. 282; Çakmut, 2016, s. 14)

Türk Ceza Kanunu'nda ilgili hükmün Gerekçe'sinde, korunan hukuki değer "kişilerin cinsel dokunulmazlığı" olduğu belirtilmiş ve devamlı "kişilerin vücudu üzerinde cinsel davranışlarda bulunulmak suretiyle cinsel dokunulmazlığın ihlal edileceği" ifade edilmiştir. (Centel, 2013, s. 7; Centel, Zafer ve Çakmut, 2005, s. 180). Görüldüğü üzere cinsel özgürlüğün korunan hukuki değer olduğuna ilişkin bir ibare bulunmamaktadır.

Öğretilerde cinsel suçlarla ilgili olarak korunan hukuki değer cinsel özgürlük yanında bu suçun gerçekleşme biçimleri bakımından mağdurun vücut bütünlüğü olduğu da ifade edilmektedir. (Özbek, Kanbur, Doğan, Bacaksız ve Tepe, 2015, s. 318)

Türk Ceza Kanunu'nda yetişkinlere –konumuz bakımından kadınlara – yönelik olarak gerçekleştirilen cinsel amaçlı eylemler, "cinsel saldırı" veya "cinsel taciz" olarak isimlendirilmektedir. Bu iki suçu birbirinden ayıran en tipik fark ise Yargıtay'ın kararlarında özellikle vurguladığı üzere bedensel temasın bulunup bulunmadığıdır. Bedensel temasın söz konusu olduğu durumlarda cinsel saldırı suçundan söz edilirken, temasın bulunmadığı fiiller cinsel taciz olarak isimlendirilmekte ve yaptırıma tabi kılınmaktadır.

TCK m.102'de düzenlenmiş bulunan cinsel saldırı suçunun faili ve mağduru bakımından özellik söz konusu değildir. Herkes tarafından herkese karşı bu suç işlenebilir. Fail ve mağdur farklı cinsiyette olabileceği gibi aynı da olabilir (Soyaslan, 2005, s. 171). Konumuz dışında olmakla birlikte belirtmek isterim ki, mağdur çocuk ise ve bedensel temas varsa cinsel saldırı suçundan değil fiilin özelliğine göre, TCK m.103'de düzenlenmiş bulunan çocuğun cinsel istismarı veya TCK m.104'de yer alan reşit olmayanla cinsel ilişki suçundan söz etmek gerekecektir.

Cinsel saldırı, mağdurun rızası dışında cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesidir. Bu suça ilişkin açıklamalara öncelikle *cinsel davranış* kavramından anlaşılması gerekeni ortaya koymakla başlamak gerekir. *Cinsel davranış*, Kanun'da tanımlanmamış dolayısıyla açıklığa kavuşturulmamıştır. Kanun'un ilgili maddesinin Gerekçesi'nde, "*kişinin vücudu üzerinde gerçekleştirilen cinsel arzuları tatmin amacına yönelik ve cinsel ilişkiye varmayan cinsel davranışlar*" olarak ifade edilmiştir. (Centel, Zafer ve Çakmut, 2005, s. 180) Cinsel davranış ifadesinden anlaşılması gereken "*tip, psikoloji ve hatta antropoloji ve sosyoloji bilimlerinin verilerine uygun olarak objektif anlamda erojen, diğer ifade ile cinsel hisleri uyandırıcı olarak nitelendirilen davranışlar*"dır. Bu noktada failin saiki değil,

davranışın dışı yansıyan cinsellikle ilişkisi dikkate alınacaktır. Davranış objektif olarak bu niteliği taşıyorsa fail veya mağdurun bu biçimde algılamış olması davranışın cinsel sayılması için yeterli olmayacaktır. (Tezcan, Erdem ve Önok, 2015, s. 355) Failin cinsel tatmin duyup duymaması önem arz etmemektedir. (Centel, 2012, s. 271)

Fail mağdurun bedeni üzerinde cinsel davranışlar gerçekleştirilebileceği gibi mağduru zorlayarak onun bazı davranışlar sergilemesine de neden olabilir. Dolayısıyla mağduru bir şey yapmaya zorlamak veya mağduru kendisine yönelik bir davranışa katlanmak zorunda bırakmak da cinsel saldırı suçunu oluşturabilecektir. Öte yandan failin başka iki kişiyi kendi aralarında cinsel davranışta bulunmaya zorlaması halinde dahi cinsel saldırı suçunun olduğu ifade edilmelidir. Bu noktada dolaylı faillik kurumu vesilesi ile sorumluluk doğacaktır. (Koca ve Üzülmez, 2015, ss. 288-289; Tezcan, Erdem ve Önok, 2015, s. 357; Artuk, Gökçen ve Yenidünya, 2015, s. 286)

Mağdurun vücuduna organ veya sair cisim sokulması suretiyle cinsel saldırı suçunun gerçekleştirilmesi halinde faile TCK m.102/2'ye göre ceza verilmesi söz konusudur. Cinsel saldırı suçunun vücuda organ veya sair cisim sokulması suretiyle işlenmesi halinin suçun ağırlaştırıcı hali mi yoksa bağımsız bir suç olduğu mu konusunda doktrinde görüş ayrılığı bulunmaktadır. Kanaatimizce ikinci fıkrada düzenlenen hal ayrı bir suç olarak değerlendirilmeli, dolayısıyla fiilin tamamlanamadığı hallerde ağırlaştırılmış ceza esas alınarak teşebbüs nedeniyle indirim yapılmalıdır. (Centel, 2012, s. 275)

Suçun sarkıntılık düzeyinde kalması da cezalandırmayı gerektirmektedir.

Türk Ceza Kanunu, cinsel saldırı eyleminin sadece nitelikli halinin, evlilik birliği içinde gerçekleşmesini şikayete bağlı bir suç olarak kabul etmiştir.

Cinsel saldırı suçu gerek TCK m.102/1 ve gerekse m.102/2 bakımından kasten işlenebilen bir suçtur. Genel kast suçun oluşumu için yeterlidir. Ayrıca failin cinsel arzularını tatmin etmek amacıyla hareket etmiş olması gerekmez. Diğer bir ifade ile özel kastın varlığı aranmaz. Gerekece' de her ne kadar TCK m.102/1 bakımından cinsel tatmin maksadıyla cinsel davranışın gerçekleştirilmesi gereğinden söz edilmiş bulunsada Gerekece madde metnine dahil değildir ve kanunilik ilkesi gereğince madde metninde özel kastı aramamızı gerektiren bir ibareye rastlanmamaktadır. Bu nedenle cinsel saldırı suçu bakımından failde özel kast aranmaz. (Tezcan, Erdem ve Önok, 2015, s. 362; Özbek, Kanbur, Doğan, Bacaksız ve Tepe, 2015, s. 337) Fail hareketinin cinsel olduğunu bilmeli ve hareketi bilerek ve isteyerek gerçekleştirmelidir. (Centel, 2012, s. 277) Öğretide cinsel saldırı

suçunu düzenleyen madde bakımından Gerekece'de yer alan açıklama nedeniyle birinci fıkranın özel kast ile işlenmesi gerektiği; ikinci fıkra bakımından ise genel kastın yeterli olduğu ifade edilmektedir. (Artuk, Gökçen ve Yenidünya, 2015, s. 297; Kartal, 2013, s. 105)

Cinsel saldırı suçu;

- 1) Beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,
- 2) Kamu görevinin, vesayet veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanılmak suretiyle,
- 3) Üçüncü derece dâhil kan veya kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş, evlat edinen veya evlatlık tarafından,
- 4) Silahla veya birden fazla kişi tarafından birlikte,
- 5) İnsanların toplu olarak bir arada yaşama zorunluluğunda bulunduğu ortamların sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle, işlenirse veya
- 6) Suç sonucu mağdur bitkisel hayata girer veya ölürse faile verilecek ceza artırılacaktır.

Cinsel saldırı suçunun işlenmesi sırasında uygulanan cebir ve şiddet kasten yaralama suçunun ağır neticelerine neden olursa, faile ayrıca kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler de uygulanarak ceza verilecektir.

4. SONUÇ

Şiddet, özellikle de kadına ve çocuğa yönelmiş şiddet Türkiye'de maalesef artarak devam etmektedir. Adliye yansıyan olaylar buz dağının görünen kısmını ve küçük bir bölümünü oluşturmaktadır. Özellikle evlilik içi yaşanan şiddet olayları büyük oranda gizli kalmakta gün yüzüne çıkmamaktadır.

Gerek Türk Ceza Kanunu'nda ve gerekse diğer yasal düzenlemelerde konuya ilişkin hükümler bulunmaktadır. Ancak konunun kanuni düzenlemelerde yer alması sorunların ortaya çıkmasına engel olamamaktadır. Sadece cezaları artırarak sorunu aşmak düşüncesi ise amacına ulaşamamaktadır. Sorunun çözümü çok yönlü değerlendirme ile konunun ele alınmasından geçmektedir. Farklı disiplinlerin bir araya gelerek çözüm odaklı ortak çalışmalar sergilemesi şart olarak ortaya çıkmış durumdadır. Eğitim eksikliği, konuya ilişkin bilinç yaratılmasında yetersiz kalınması, uluslararası standartları ulusal mevzuata taşımak bakımından isteksiz davranılması, genel esasları kabul etsek de kurumlar bazında yeterli idrake ulaşılabilmesi çözümsüzlüğün temel nedenidir.

Kanuni düzenlemelerde ne kadar mükemmel olursanız olun, yaşanan sorunların aktörlerini eğitmedikçe çözüme

ulaşmak mümkün olmayacaktır. Eğitim ile kadın ve erkek olgusuna dair ayrımcı yaklaşımları ortadan kaldırıp insan temelinde düşüncüyü şekillendirmek zorunludur.

İnsan, insan olması nedeniyle onurlu bir yaşamı hak eder. Hiç kimse yaşamı boyunca bir başkasının şiddetine maruz kalmamalıdır ve yine hiç kimse bir başkasına şiddet uygulamayı kendisine tanınan bir hak olarak görmemelidir.

KAYNAKÇA

- Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun. (2012, 20 Mart). *Resmi Gazete* (Sayı:28239).
- Ailenin Korunmasına Dair Kanun. (1998, 17 Ocak). *Resmi Gazete* (Sayı: 23233).
- Artuk, M. E., Gökçen, A. ve Yenidünya, A. C. (2015). *Ceza Hukuku özel hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Artuk, M. E., Gökçen, A., Alşahin, M. E. ve Çakır, K. (2016). *Ceza Hukuku özel hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Bacaksız, P. (2013). *6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında kadının korunması*. N. Centel (Ed.), *Ceza hukukunda kadının şiddete karşı korunması içinde*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Centel, N. (2012). 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda cinsel saldırı suçu ve Cinsel Suçlar Değişiklik Tasarısı'nın değerlendirilmesi. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Eylül 2012, 269-290. Erişim Adresi (26 Haziran 2016): <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2012-99-1160>
- Centel, N. (2013). *Ceza Hukuku şiddete karşı kadını koruyor mu?* N. Centel (Ed.), *Ceza hukukunda kadının şiddete karşı korunması içinde*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Centel, N., Zafer, H. ve Çakmut, Ö. (2005). *Gereğçeli-karşılaştırmalı-tablolu yeni Türk Ceza Kanunu ve ilgili mevzuat*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Çakmut, Ö.Y. (2016). Cinsel şiddet mağduru kadın ve Türk Ceza Kanunu'ndaki konumu. *Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2016 (1), 3-21.
- Düvenci, N. (2004). Cinsel suçlar ve kadın mağduru korunması. Erişim Adresi (18 Şubat 2015): <http://bianet.org/bianet/kadin/47797-cinsel-suclar-ve-kadin-magduru-korunmasi>
- İstanbul Bilgi Üniversitesi, İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi (2015). *Kadınlara Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Bildirge*. Erişim Adresi (18 Şubat 2015): http://insanhaklarimerkezi.bilgi.edu.tr/Books/khuku/kadinlara_karsi_siddet/siddet_kadinlara_yonelik_siddetin_ortadan_kaldirilmasina_dai.pdf
- Kadıköy Belediyesi, İnsanca Yaşam Projesi (2015). Kadına yönelik şiddet, yalnız değilsiniz! Erişim Adresi (18 Şubat 2015): http://insanca.kadikoy.bel.tr/kl_kadina_yonelik_siddet.html
- Karınca, E. (2011) *Sorularla kadına yönelik aile içi şiddet*. Ankara: Ankara Barosu Yayını, Erişim Adresi (18 Şubat 2015): http://www.ankarabarusu.org.tr/siteler/2012yayin/2011sonrasiki-tap/kadina_yonelik_aile_ici_siddet_ic.pdf
- Kartal, P. M. (2013). *Türk Ceza Hukukunda cinsel saldırı suçu*. N. Centel (Ed.), *Ceza hukukunda kadının şiddete karşı korunması* (s. 85-110) içinde. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Koca, M. ve Üzülmöz, İ. (2015). *Türk Ceza Hukuku özel hükümler*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı (t.y.). Erişim Adresi (20 Haziran 2016): <https://www.morcati.org.tr/tr/>
- Moroğlu, N. (2016). *Kadına yönelik şiddet ve Ailenin Korunmasına Dair Kanun*. Erişim Adresi (26 Şubat 2016): www.tukd.org.tr/dosya/KadinaYonelikSiddet.doc
- Özbek, V. Ö., Kanbur, M. N., Doğan, K., Bacaksız, P. ve Tepe, İ. (2015). *Türk Ceza Hukuku özel hükümler*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Soyaslan, D. (2005). *Ceza Hukuku özel hükümler*. Ankara: Yetkin Yayınevi.
- Tezcan, D., Erdem, M. R. ve Önok, R. M. (2015). *Teorik ve pratik Ceza Özel Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Türk Dil Kurumu (2015). *Şiddet*. Erişim Adresi (18 Şubat 2015): http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5b00231f9980e1.24072487
- YOKUŞ Sevük, H. (2005). 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda cinsel saldırı ve cinsel taciz suçları. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Mart/Nisan 2005, 243-282. Erişim Adresi (26 Haziran 2016): <http://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2005-57-126>

NOTLAR

- 1 Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz. Centel, 2013.
- 2 Uluslararası sürece ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz. Moroğlu, 2016.
- 3 Konuya ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz. Bacaksız, 2013.
- 4 Ayrıca bkz. Çakmut, 2016.
- 5 Konuya ilişkin ayrıntılı açıklama için bkz. Centel, 2013, s.7; Centel, 2012, s.271; Kartal, 2013, s.95.